СВОБОДА
LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА"

Рôкъ VI. | Мт. Кармель, Па. Четвергъ 17-го Марця 1898. | Число 11.

Календарь.

Марець.		
17	Ч.	Конона муч.
18	П.	42 мученик. въ Аморіи
19	С.	Василія, Єфрема
20	Н.	3. ХРЕСТОПОКЛ. Теофилак.
21	П.	40 мучениковъ
22	В.	Кодрата, Кипріяна
23	С.	Софронія, (Середоп.)

Змѣстъ.

УВАГА.

Хотячій приступити до „Союза" най посылають вступне и мѣсячне до касіера.

Mr. George Chylak
OLYPHANT, PA.

И увѣдомлять секретара пôдъ адресою.

Rev. John Ardan
P. O. Box 418
OLYPHANT, PA.

СПРАВЫ „СОЮЗА".

Справоздане касове „Союза" за мѣсяць февраръ 1898 р.

Yonkers, N.Y. Братство св. Ар. Михаила	$4.50
Kelayres, Pa. Сѣракъ М.	1.00
McAdoo, Pa. Братство св. Володимира	49.75
Jersey City, N.J. Члены	39.25
W. Troy, N. Y. Братство св. Николая (за янв.)	9.00
Shenandoah, Pa. Братство св. Михаила	16.50
Pittsburg, Pa. Братство св. Николая	60.00
Waterbury, Conn. Члены	8.50
St. Louis, Mo. Братство св. Арх. Михаила	12.00
Ansonia, Conn. Братство св. Петра и Павла	17.50
St. Clair, Pa. Братство Пр. Богородицѣ	20.00
McAdoo, Pa. Братство Покр. Пр. Богород.	16.65
Mayfield, Pa. Братство св. Кир. и Метод.	22.50
Mt. Carmel, Pa. Братство св. Димитрія	25.00
Yonkers, N. Y. Єсабатъ И.	1.00
OldForge, Pa. Басалига Г.	50
Mayfield, Pa. Соха В.	1.00
Mt. Carmel, Pa. Братство св. Петра и Павла	21.00
Simpson, Pa. Члены	12.00
Cross Fork, Pa. Члены	10.50
W. Troy, N.Y. Братство св. Николая (за февр.)	7.50
Pittsburg, Pa. Решетарь И.	1.00
Lansford, Pa. Братство Рожд. Пр. Дѣвы	89.75
Olyphant, Pa. Братство св. I. Хрестителя	66.00
Разомъ	$462.40

Станъ касы є такій:

Фондъ желѣзный . . .	$1921.85
Фондъ роспорядимый	1993.91
Депозиты	304.05

Разомъ готовыхъ грошей въ касѣ есть **$4219 81**, словами чотыри тысячѣ двасто девятнайцять доляровъ и 81 центовъ — помимо того, що сего мѣсяця выплачено запомогу членамъ на суму $800.00.

Вôдъ Выдѣлу „Руско-Народного Союза"

Иванъ Глова
председатель.

Юрій Хилякъ — **Ив. Арданъ**
касієръ. секретарь.

Приступили слѣдуючѣ новѣ члены до „Р Н. Союза" въ мѣсяцю Февруар. 1898 р.

		Число въ гол. книзѣ:
	Зъ Clyphant, Pa.	
1.	Ковтко Павло	591
2.	Волошинъ Анд.	593
3.	Басалига Петро	592
4.	Гриненько Яцко	593
5.	Лахманекъ Мих.	593
	Зъ Shamokin, Pa.	
6.	Ющакъ Мих.	817
7.	Шайнякъ Иванъ	818
8.	Дудра Иванъ	818
	Зъ Jersey City, N. J.	
9.	Ячичакъ Иванъ	819
	Зъ W. Troy, N. Y.	
10.	Филь Доротій	819
	Зъ Shenandoah, Pa.	
11.	Цамбаль Яковъ	820
12.	Допчакъ Микола	820
13.	Пелещакъ Семанъ	821
	Зъ Pittsburg, Pa.	
14.	Марковичъ Осипъ	821
	Зъ St. Louis, Mo.	
15.	Балка Андрѣй	822
	Зъ Ansonia, Conn.	
16.	Романикъ Семанъ	822
17.	Журавъ Теодоръ	823
	Зъ St. Clair, Pa.	
18.	Легеза Василь	823
	Зъ Mc Adoo, Pa. Бр. Покр. П. Б.	
19.	Яцпнь Грпць	824
20.	Захаръ Илько	824
21.	Качмаръ Онуфрій	825
22.	Фѣра Иванъ	824
23.	Базаръ Гнатъ	826

КВИТЪ

на $100 словомъ сто доляровъ, котрѣ вôдобравъ я Антоній Штекля, членъ „Р. П. Союза" и братства св. Арх. Михаила въ St. Louis, Mo. за выбите око.

Антоній Штекля.

СВѢДКИ:
Іоанъ Олановскій,
Улько Федакъ,
Симеонъ Марочко,
председатель,
Г. Копча,
секретарь братства.

Нѣкчемна комедія скôнчилась.

Нѣкчемна комедія въ Wilkes-Barre, Pa. скôнчилась. Шерифъ Мартинъ и его помôчники увольненѣ. Чи чуєте? Тѣ що мордували людей за те, що лишь йшли собѣ спокôно дорогою и на пôдставѣ американьского права хотѣли добиватись лучшои платнѣ, тѣ узнанѣ за бунтôвниковъ, за опришковъ а шерифъ Мартинъ и его розбишаки, що пострѣляли невинныхъ людей — увольненѣ.

Тѣшать ся теперь! Та мы могли се предвидѣти ще передъ початкомъ процесу. Та-жь хто тѣ судіѣ? Се лишь приятелѣ тыхъ мордерцѣвъ, они навѣть не могли зробити инакше. Крукъ крукови не выклює ока. Але треба було показати передъ свѣтомъ, що Америка „free country", въ вôльнôй краинѣ не може нѣчо статись противзаконного а тымъ бôльше такого беззаконія якъ мордъ невинныхъ робôтниковъ, ну и вчистили порядну комедію. Судили шерифа Мартина и его помôчниковъ цѣлѣсенькій мѣсяць. Не судили, але по просту дурили людей, що докладають всѣхъ силъ, щобъ сталось задосить справедливости. Й высудили. Высудили таке, чого-бъ по найбôльше деспотичнôй державѣ сподѣватись можна. Увôльнили або по просту сказавши на нашъ розумъ то тымъ своимъ судовымъ вырокомъ сказали таке:

Ты робôтнику є велике а велике нѣчо, ты машь працьовати на череватыхъ панковъ, капиталістôвъ и мовчати безъ нарѣканя а то якъ обôзвешь ся коли словечкомъ, що тобѣ дѣє ся кривда и посмѣєшь проти тои кривды запротестувати, то рада на те! — кулька въ лобъ. Єге, кулька въ лобъ! Робôтнику мѣркуй надъ тымъ! Бери голову въ свои чорнѣ руки и мѣркуй надъ тымъ процесомъ, бо чимъ довше мѣркувати будешь тымъ бôльше наберешь розуму. То правда, не навчить ся чоловѣкъ розуму доки его не навчить бѣда. — Рѣчь стоить такъ: На свѣтѣ теперь є двѣ великѣ партіи: однѣ що давлять тобто ôберуть о скôлько можуть центъ зъ поту и крови робôтника а другѣ се вызыскуванѣ робôтники, що послушно наставляють свою вовну до скубаня. Зовсѣмъ природно, що тѣ капиталисты вызыскувачѣ, що они мають великѣ центы и они тыми центами всюды знайдуть справедливôсть, якъ знайшли еѣ въ лятимерскôмъ процесѣ и хиба були бы дурнѣ, щобъ собѣ не зробили справедливости своеи, такъ якъ имъ забажає ся, если мають власть але и те правда, що робôтники, тѣ бездомнѣ бурлаки, котрыхъ сила и самосвѣдомôсть взмагає ся зъ кождымъ днемъ, повиннѣ притулити палецъ до головы и призадуматись та сказати собѣ такъ:

Єге! Отъ куды оно йде! — Вы панки-капиталисты, вы насъ робôтниковъ потребуєте, вы знаєте, що насъ є велика сила, котра грозить вамъ смертію, однакъ вы и те знаєте, що мы за роботою важкою не можемо гараздъ злучитись та просвѣтити свôй розумъ и тому вы нами бавитесь якъ лялькою, але мы робôтники лучимось а радше задумаємъ лучитись и сей процесъ повиненъ бути для насъ всѣхъ великою школою, що капиталисты не попустять зô свого анѣ дрôбки, доки цѣла велика маса робôтниковъ не выборе для себе силою своихъ правъ. Братя рускѣ робôтники! Мѣркуйте й вы надъ тымъ, що мы ту написали, покиньте дурнѣ, безхосеннѣ свары за попôвъ, та за вѣры, а радше возьмѣть ся за поправу своеи власнои долѣ. Де лишь зôйдете ся, побалакайте надъ справами вашими, лучѣть ся въ товариства та порозумѣвайтесь зъ робôтниками иншихъ народностей а побачите, що коли така велика свѣдома сила стане до борбы зъ капиталомъ — у вашѣ вôконця засвѣтить красшій лучь долѣ.

НАЙ ЖІЄ АМЕРИКАНЬСКА РУСЬ!

Най жіє американьска Русь! Ось сей ироничный окликъ выдираєсь зъ нашихъ грудей, коли мы одержали ч. 8. „Амер. Рус. Вѣстника". Въ тôй газетѣ вычитуємъ мы, що п. П. Жатковичъ, редакторъ „А. Р. Вѣстника" тяжко хорый — лежить въ шпитали и тому не годенъ сповняти свого обовязку — та за него вôдзываe ся головный цензоръ тои-жь газеты о. Θ. Дамяновичъ и каже, що се число 8. появляєсь тому по словацки, що редакторъ хорый и нема вже такого мудрого чоловѣка помѣжь приклонниками тои часописи, котрый бы втявъ тои штуки, щобъ редаговати „А. Р. Вѣстникъ" якъ и перше по руски и по словацки.

Коли мы се перечитали и коли поперевертали се число газеты на всѣ боки, мы стали нѣ въ сихъ нѣ въ тыхъ — якъ то кажуть здурѣли, запоморочились видомъ того числа „А. Р. Вѣстника". Намъ жбухали до головы розличного рода пытаня и вôдповѣди и середъ тои суматохи мы мимоволѣ спытали самыхъ себе зъ жалемъ и слушнымъ обуренемъ: Не вже-жь той хорый чоловѣкъ п. П. Жатковичъ, редакторъ „А. Р. Вѣстника", газеты „Соединенія", не вже-жь вôнъ одинока людина помѣжь членами „Соединенія", що вмѣє и доказувавъ тои великои мудрости, що писавъ сесю газету поломаною рущиною и по словацки? Не вже-жь мѣжь его приклонниками не знайшлось такого фільозофа, котрый бы вхопивъ за перо и заступивъ хорого редактора? А если на разѣ не знайшлось такого чоловѣка, чи-жь головный, платный цензоръ о. Дамяновичъ не здобувъ ся на сесю мудрôсть, щобъ перекласти ч. 8. „А. Р. Вѣстника" й на руску мову, а конечно єѣ було выдати лишь по словацки? Скажѣть люде добрѣ, що се значить?

Скажѣть! бо мы сего нѣякимъ способомъ порозумѣти не годнѣ, бо-жь до товариства „Соединенія" належить чимало священниковъ и иншихъ интелігентныхъ людей. И чи-жь тѣ люде зовсѣмъ не интересують ся рускою справою? чи-жь на правду они скинули весь тягаръ на плечѣ чоловѣка, котрый дувъ въ дуду „панôвъ превелебныхъ", бо мусѣвъ дути, хотячи задержати при житю себе, жѣнку и свои дѣти? Чи на правду тѣ священники зъ Угорщины, та одинока интелігенція наша, не потрафить и не вôдчує того святого обовязку, що до своего народа треба вôдозватись въ его рôднôй мовѣ бодай на той часъ, коли одинокій чоловѣкъ занепавъ на здоровлю? — Мы тратимо розумъ, мы не можемо собѣ здати зъ того всего справы! Намъ насувають ся на гадку препоганѣ гадки до тыхъ священниковъ — насъ бере досада! Не вже-жь бы тѣ люде прійшли ту до Америки за самѣсенькимъ бізнесомъ и не интересувались нѣчимъ а нѣчимъ? Не вже-жь на правду отѣ рускѣ священники махнули рукою на свôй народъ и кинули его на поталу его власнои судьбѣ? — Если такъ, то по що-жь морочити свѣтомъ? По що туманити себе и другихъ, що они рускѣ священники? . . . .

Мѣркуйте вы священники, тай вы робôтнѣ люде

(Продовжене на другôй сторонѣ).

ЧИМЪ ЄСТЬ ДЛЯ РУСИНОВЪ РÔКЪ 1898?

Розповѣвъ Ан... Бон.....

(Конець.)

IV.

Двайцять пять лѣтный ювилей товариства им. Шевченка.

Хочь пôдъ впливомъ р. 1848 Русь галицка вôджила, бо Украина до нынѣ стогне пôдъ гнетомъ всея Россіи сатраны, то ненадовго. Наче той хорый, що по довгôй хоробѣ вставъ зъ лôжка, перейшовъ хату и назадъ положивъ ся, — такъ було и зъ тымъ порывомъ до житя зъ р. 1848. Політичнѣ товариства розлетѣли ся, просвѣтне и наукове товариство не оказало житя, живе слово стало завмирати, а часописи мертвѣ. Здавало ся, що якась зневѣра въ власнѣ силы опанувала Русинôвъ. Ще на нещасте лиха доля, той вѣчный ворогъ чоловѣка, пôдшепнула, що мы не Русины, а Москалѣ, берѣмъ готову, вже выроблену мову та просвѣту вôдъ Москалѣвъ и т. д. — Здавало ся, що всьо гине.

Тымчасомъ стало ся не сподѣване. Въ самыхъ початкахъ шѣстьдесятыхъ рокôвъ повѣявъ сприяючій вѣтеръ зô всходу зъ Украины и всьо стало вôдживати.

Въ Россіи зацарювавъ Александеръ II., зачали ся свобôднѣ рухи, лагодили ся касовати крѣпацтво, Кирило-Методієвскимъ Братчикамъ вернено волю; — навѣть Шевченкови, котрый пôдтятый на здоровлю небавомъ въ лютомъ р. **1861 вмеръ.** Однакъ его слово и свобôднѣ рухи достають ся до Галичины и будять до працѣ. Охочихъ не бракло. Переважно молода Русь горнеть ся до купы и кладе пôдвалины пôдъ партію народну т. є. демократичну, котра кладе собѣ цѣль: въ рôднôй мовѣ працювати для и надъ народомъ, просвѣщати та пôдносити его добробытъ. Пишуть, выдають газеты, р. 1868 закладають тов. „Просвѣта", таке якъ мы хочемо заложити въ Америцѣ, котре выдає книжочки для народу. Однымъ словомъ робота йде впередъ.

А зъ кôнцемъ р. 1873 11. грудня входить въ житє товариство имени Т. Шевченка, котре якъ разъ сего року кôнчить 25 лѣтъ житя. Оно заслужило ся богато для Руси, тожь про него скажу кôлька словъ бôльше.

Товариство им. Шевченка повстало р. 1873 у Львовѣ заходомъ вызначнѣйшихъ патріотôвъ. Цѣлею єго було: розвивати мову та плекати науку и літературу въ рôднôй мовѣ. Русины зъ Украины, панѣ Милорадовичка и Михайло Жученко якъ разъ стають добродѣями и слѣдуючого року товариство закуплює друкарню, въ котрôй друкують ся майже всѣ народнѣ выдавництва. Саме-жь товариство своимъ накладомъ выдає письмо для родинъ „Зоря", котре выходило 18 лѣтъ та друкує богато книжокъ науковыхъ, шкôльныхъ, для народу, оповѣдань и т. д. въ чѣмъ не мала заслуга.

Зъ часомъ статуты товариства показали ся невôдповѣдными, бо не вôдповѣдали сучаснымъ вымогамъ. Тому члены на загальныхъ зборахъ р. 1892 рѣшили: змѣнити статуты, перемѣнюючи товариство на „наукове товариство им. Шевченка", и выдавати періодичными книжками наукову газету „Записки тов. им. Шевченка." Члены подѣлили ся на секціи т. є. групы, роздѣлили мѣжь себе роботу и кожда секція працює въ своимъ напрямѣ. Тымъ способомъ товариство зробило великій крокъ впередъ.

Коли-жь вкоротцѣ д. Михайло Грушевскій, що ставъ професоромъ рускои исторіи на унiварзитетѣ (найвысша школа) у Львовѣ, обнявъ провôдъ товариства, то своєю неутомимою працею допровадивъ до того, що товариство справдѣ вôдповѣло вымогамъ нового статута. Вôнъ не тôлько потрафивъ зъєдинити всѣ науковѣ рускѣ силы, усуваючи зъ товариства всякѣ непорозумѣня парафіяльнои и політичнои натуры, але въ такъ короткôмъ часѣ зъумѣвъ выховати молодѣ науковѣ силы. И нынѣ нема въ науцѣ майже поля, на котрôмъ товариство не пробувало-бъ своихъ силъ.

Зрештою я не буду хвалити, бо праця говорить сама за него. Выстарчить вычислити выдавництва, а вже кождый выробить собѣ поняте о дѣяльности товариства.

Ось они:

1) — „Записки товариства им. Шевченка" — выйшло книжокъ 20.

2) — „Збірник етнографічний" — выйшло книжокъ 2.

3) — „Жерела до исторіи Украины-Руси" выйшло книжокъ 3.

4) — „Памятки укріньскои мови і літератури" выйшло книжокъ 2.

5) — „Збірник математ.-природописно-лікарскоі секціи" — выйшло книжокъ 2.

6) — „Історична бібльотека" — выйшло книжокъ 4. (котра зъ попередными книжками числить нынѣ книжокъ 20)

7) — „Часопись правнича" — рôчникъ VII.

8) — „Зоря" — двотыждневникъ, котрый переставъ выходити, а на его мѣсце сего року зачавъ выходити мѣсячными книжками.

9) — „Літературно-науковий Вістник."

А сего року ще зачне выходити новый „Збірник секціі фільольогічноі." Тѣ выдавництва се суть обширнѣ книжки, мѣстячи богато цѣннои працѣ, на котру зложило ся 80 (мѣжь ними 2 жѣнки) осôбъ.

Крôмъ наведеныхъ выдавництвъ товариство выдало ще богато иншихъ працъ, вспомагало молодыхъ людей, посвячуючихъ ся наукамъ; отворило власну бібльотеку, вспомагало рухъ літературный и науковый по всѣй Руси та навязало зносины зъ якими 50-ми институціями та выдавництвами науки — переважно славяньскими. Станъ маєтку зъ кôнцемъ року 1897 выносить 58869 зр. ав.

„Зсумувавши все те зъ повнымъ вдоволенемъ" — якъ каже послѣдне справоздане — „глядимо на дѣяльнôсть товариства". Та се-жь праця переважно двохъ послѣдныхъ рокôвъ, котра голосить заслужену похвалу въ хвили 25 лѣтного ювилею. Мы Русины американьскѣ зъ цѣлого серця кличемо зъ-за моря: Щасть Боже до дальшои невсыпущои працѣ для пôддвигненя нашого народа!

V.

Двайцять лѣтна літературна дѣяльнôсть д-ра Ивана Франка.

Молода Русь, що въ шѣстьдесятыхъ рокахъ стала до працѣ и назвала себе партією народною, поволи взросла въ силу и выробила собѣ значѣнє. Проте пôдъ еи стягъ горнули ся люде рôжного роду та понять, котрѣ нѣколи народовцями не були и черезъ те творили непотрѣбный тягаръ, що лише спинявъ роботу та розвôй пар-

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA“ Publishing Co.

All comunications should be addressed to:

„Svoboda“
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата рôчна 2.00
До старого краю........ 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
To „SVOBODA“
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЬ ЩО ТЫЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

(Продовжене зô стороны першои).

надъ тымъ! Редакторъ „А. Р. Вѣстника“ занедужавъ, прійшовъ его зять, выдавъ газету лишь по словацки — бо такъ лишь вмѣе — а по руски не було кому, навѣть надзирательный цензоръ о. Дамяновичь не потрафивъ чи не смѣвъ задати собѣ труду перекласти се по руски... — Выходить зъ того, що П. Жатковичь, редакторъ „А. Р. Вѣстника“, се одинока людина, котра сякътакъ писала по руски, а прочимъ подвижникамъ „Соединенія“ тôлько залежить на рускости, що намъ на хиньскôмъ танцю. Выходить зъ того, що „Соединеніе“ не есть рускою организацією, але словацкою — хоть по правдѣ кажучи, Словаки мають красшй организаціи и выдають бôльше поучаючій газеты.

Теперь на те все скажѣть вы просвѣтителѣ, патріоты и подвижники вôдъ милого „Соодиненія“, скажѣть, що вы всѣ на купу значите?— велике нѣчо. — Соромъ вамъ и еще разъ соромъ, що вôддались выключно придумувати надъ штучками, якъ бы зъ олтаря робити бізнесъ!...

С. М.

ВѢСТИ ЗЪ АМЕРИКИ.

Mayfield, Pa. 6. марта 1898.

Рускій почтаръ.

Алексій Шлянта, нашъ торговельникъ, зôставъ именованый черезъ правительство Сполуч. Державъ дня 4. марта почтаромъ (postmaster) въ Майфильдъ, Па. Се явный доказъ, що и мы американскѣ Русины можемо чогось доброго добитись, если разомъ якъ дѣти одной матери Руси будемо триматись.

Передъ 4—5 роками нѣхто туть навѣть не подумавъ, щобы нашъ чоловѣкъ мôгъ заняти якесь публичне мѣсце. Каждый радъ бувъ якъ зъ цѣлою головою прійшовъ зъ роботы, бо тутейшй Айришѣ ненавидять насъ, тому перше якъ тôлько могли такъ збыткувались надъ нашими людьми. Послизнулась на улици нашому чоловѣкови нога, упавъ, або тôлько въ бôкъ загнавъ ся, ого, заразъ прилѣтують айришскій констаблѣ и силомôць тягнуть его до скваера, що пяный, де мусѣвъ заплатити $5. констаблямъ и скваерови. Такъ було ту за кôлька рокôвъ, що нашъ чоловѣкъ боявъ ся зъ хаты выйти, бо чи було за що, чи нѣ, тягнено его до скваера, де мусѣвъ заплатити. Ажь вкôнци нашй не могли знести того и за порадою Алексія Шлянты и Мих. Шарака всѣ разомъ зложили ся вспôльно и выточили противъ урядниковъ въ „боро“ процесъ. Справа скôнчила ся для насъ дуже добре. Сейчасъ коли судія въ Scranton о тôмъ довѣдавъ ся, выславъ констабля и на найбôльшій докôръ Айришамъ Словака зъ Олифанту, котрый въ супроводѣ кôлькохъ нашихъ людей заарештовавъ всѣхъ оскарженыхъ, коли тй майже всѣ весело на балю забавляли ся. Судія казавъ всѣхъ замкнути до „козы“, а по укôнченю справы кождый заплативъ значну кару грошеву.

Вôдъ того часу стало нашимъ свободнѣйше. Заразъ заложили братство, поставили церковь, школу, заложили банду, читальню, хоръ, два новй братства, купили цминтарь и т. и. Потому за старанемъ Шлянты стали нашй люде выберати собѣ обывательскй паперы такъ, що днесь мало есть ту такихъ, котрй бы не мали обывательскихъ паперôвъ. — Прійшли выборы, то мы не дѣлились на жаднй партіи, но всѣ разомъ вôддалисьмо свои голосы на того, кого узналисьмо для насъ прихильнѣйшимъ. Такъ разъ, другій потрималисьмо ся и выбрали на урядниковъ людей намъ прихильныхъ. Вôдтакъ выбралисьмо за „кансельмена“ А. Шлянту, а того року Петра Корбу за дозорцю при голосуваню (inspector of election). Хотѣлисьмо выбрати такожь Теодора Вахну за „кансельмена“ и може бути, що бувъ бы выбраный, але при рахованю голосовъ Айришѣ не хотѣли допустити нѣкого зъ нашихъ, щобы доглядавъ, тожь думаемо, що не дали всѣхъ голосовъ Вахнови — але прочй всѣ урядники выбранй по нашôй воли. — Коли мы такъ при кождыхъ выборахъ разомъ держали ся, насъ стали поважати не тôлько въ „боро“. На насъ звернули увагу и тй, що кандидовали на урядниковъ до повѣту и мы помогли де якимъ зъ нихъ, що обѣцяли намъ помагати, если буде потреба. — Тогды А. Шлянта ставъ старати ся о почту въ Майфильдъ, о котру также старало ся 7. тутешныхъ політикерôвъ айриских. Зъ початку всѣ смѣялись зъ Шлянты, называючи его „ґриноромъ“. По газетахъ писали, що тôлько могли выдумати, якъ: що Шлянта не вмѣе по англійски говорити, що не Шлянта, а инакчи называе ся, що краевымъ чосникомъ смердить и таке инше, а якъ почули, що конгресменъ зъ Lackawanna County, Wlm. Connell представивъ въ Вашинґтонѣ Шлянту на почтара въ Майфильдъ, заслали щось зъ 8. скаргъ, але то нѣчо не помогло и дня 5. марта Шлянта мавъ вже позволене на почту.

Такъ зъ того може кождый Русинъ перекснати ся, що разомъ можуть Русины чогось лѣпшого дочекатись, иначи и надале зостанемо „стинкенъ Гунґерами“ якъ теперь насъ называють.

Намъ нетреба дѣлити ся на жаднй партіи, бо жадна партія ѣсти не дасть. Намъ треба бути всѣмъ однои мысли, тримати ся разомъ якъ то робили колись славнй козаки оденъ за всѣхъ, а всѣ за одного — най се буде нашою спôльною мыслею. Не даймеся леда дурневи за нôсъ водити, бо мы народъ рускій, потомки нашихъ давныхъ вôльныхъ а жвавыхъ козакôвъ, передъ котрыми гнувъ свои колѣна гордый Ляхъ, чи дикій Татаръ и недовѣрокъ Турокъ.

ВИКТОГЪ ГЛАДИКЪ.

ДѢДЪ „СВѢТЪ“ И ТЕТКА „СВОБОДА.“

Гуторка.

Дѣдъ „Свѣтъ“: — Добрый день тетко „Свободо“! Та що коло тебе чувати? Ты чогось постарѣлась?

Тетка „Свобода“: — Будь здоровъ добродѣю, я ся добре маю, а що я постарѣлась та пригорбилась, то не дивота. Старôсть не радôсть, а молодôсть не вѣчнôсть, якъ звыкло бувае старѣе ся чоловѣкъ не такъ вѣками, якъ трудами. Якъ ты тôлько труда перенесешь на своихъ плечахъ якъ я; то ты не такъ постарѣешь ся, а може и не дожиешь до такои старости. Але не гнѣвай ся „Свѣте“ ты называешь мене теткою, а прецѣнь я твоя сестриця, тажь мы прецѣнь одного батька дѣти. Але-жь ты теперь перешйла мѣжь панôвъ, а я осталась робôтничою, то ты такъ мною гордишь, тай встыдаешь ся рôдной сестрицѣ, якъ мотыль гусеницѣ.

Дѣдъ „Свѣтъ“: — Е ты розговорилась, якъ та курка коли розкокодаче ся, тай все свое похрипіюешь, якъ тое скрѣпливе колесо. Чому-жь менѣ не бути гордымъ? Я теперь славный мѣжь рускимъ народомъ. Мене знають всѣ Русины въ Америцѣ, мене знають въ Россіи. Я маю найбôльшихъ панôвъ приятелѣвъ, мене самъ синодъ и Преосв. Владыка „благословили“, а такожь розрѣшили мене на малорускôмъ языку говорити до моихъ братôвъ Русинôвъ. Чи-жь я не маю чимъ гордитись та величатись га? А що ты старухо? Хто тебе знае? хто тебе любить? хто тебе „благословить“? хиба робôтникъ! А мене всѣ любять, всѣ величають — обѣцяли навѣть пенсію побôльшити.

Тетка „Свобода“: — Ой, ой, „Свѣточку“! ты называешь ся „Свѣтомъ“, але твое свѣтло таке якъ мѣсяць зъ по-за хмары, хвалишь ся, але не маешь чимъ — що ты православный, а я нѣ? то тымъ не маешь що величати ся. — Я тамъ не дивлюсь яка я є, щобы лишь мои дѣти свобôдно жили, не дали за нôсъ нѣкому водити ся. Я гадаю кождому просто и свобôдно говорити правду въ очи, я люблю свобôдну волю, я не стою о чуже опѣкунство, я не потрѣбую нѣкому пôдхлѣблятись, анѣ о запомогу нѣкого просити; що ся кому належить рада бы я вôддати на скôлько силъ моихъ. Ты хвалишь ся, що тебе всѣ любять, всѣ „благословять“ и розрѣшають. Та що менѣ зъ того, що бы тамъ мене всѣ любили, якъ нѣчого менѣ не поможуть? що менѣ зъ того хоть бы мене хто день и нôчь благословивъ, если менѣ не поможе, а если не будешь мати хлѣба, то середъ найбôльшихъ благословеній зъ голоду умрешь. Ты хвалишь ся, що тебе розрѣшили на малорускôмъ языку говорити — ха, ха, ха, що за добродѣйство, що за щасте! Господи помилуй! Малорусинови позволили на малорускôмъ языку говорити! Що за чудо! Позволили телятку по телячи бечати! Ой „Свѣте“ тихій, даремнои славы, пришедша въ Олдфорджь на западъ, видихомъ свѣтъ вечерный и т. д. Не дивую ся тобѣ, бо ты еще молодый, бо-жь я старуха тебе колысала, але я нѣколи не надѣяла ся того, щобы тебе хто розрѣшавъ якъ ты маешь говорити. Ахъ „Свѣте“! свѣтишь, але не грѣешь, но великимъ паномъ будешь, хотя мене старуху обсмѣешь, обругаешь. Але я якъ твоя сестриця правду тобѣ скажу. Чому-жь тй добродѣй, що тебе розрѣшили якъ маешь говорити, не розрѣшать свои „калиты“ и не поблагословлять тебе кôлькома долярами, щобысь мôгъ лекше жити на свѣтѣ и другихъ научати? Я чула вже неразъ, що ты обертаешь ся зъ просьбою до тыхъ, котрй въ потѣ чола ледви для себе насущный кавалокъ хлѣба могуть заробити, а тй добродѣй, що свои черева ледви носять, тй тôлько розрѣшати знають, але свои „калиты“ не розрѣшають, тôлько крѣпко замыкають, розрѣшають ихъ тôлько для себе на шампаны для своеи выгоды, а тебе цыткають якъ дитину цукорками. — Зрештою такимъ патріотамъ, що невартнй торбы сѣчки, то имъ сыплють по $150.00 на мѣсяць, та еще похвалы, нагороды, а ты „Свѣточку“ за всѣхъ кричи, за всѣхъ розумъ май, а де лѣпше мѣсце, то не скажуть тобѣ „Свѣте“ возьми — тôлько дармоѣды возьмуть, хоть бы ты такъ кричавъ, щобы чути було не тôлько до Санъ-Франциско, але ажь до Петрограда, то и такъ тобѣ нѣчого не дадуть, хиба шапочку. Такъ то такъ платять зрадникамъ. Видишь, я стара баба, але-бымъ могла далеко бôльше похвалитись, якъ ты, но власна хвальба сорочки не дасть. Я собѣ жию свобôдно, менѣ нѣхто не мае до розказу якъ я маю говорити. Я говорю собѣ, якъ моя мати говорила, нащо ми тамъ чуже, коли у мене есть свôй розговоръ, своя мова.

Дѣдъ „Свѣтъ“: — Е ты не знаешь якъ то бувае на свѣтѣ, хто хоче бути православнымъ той мусить слухати синоду, хотя бы вôнъ де бувъ, чи то въ Россіи, чи то въ Америцѣ, а що синодъ рѣшить, то треба слухати. А не будешь слухати, то не дадуть нѣ копѣйки.

Тетка „Свобода“: — Такъ то правда, що я до політики не здатна, бо у мене цѣла політика горшки та тарелки и т. д., але-жь я по моимъ бабскôмъ розумѣ скажу такъ, що той якійсь тамъ всемогущій синодъ, лѣпше бы зробивъ, щобы перше позамѣтавъ свое подвôре, якъ мае пхати ся на чуже. Зрештою, коли той синодъ такъ всемогущій до розрѣшень языковыхъ, то чому-жь не розрѣшить тй справы, котрй властиво до него належать, де люде по кôлька лѣтъ рентъ церковный платять, а свого дому божого не мають, чому-жь тамъ нѣхто справу не розрѣшить, де цѣлый приходъ розыйде ся, тôлько 3 родины останутъ ся, якъ въ Стриаторъ, Илл. Та чому синодъ не розрѣшить тыхъ панôвъ старостôвъ церковныхъ, котрй въ старôмъ краю тягнули мужицку шкôру, по настоящому, по руски, а туть тягнуть по православному, тай еще вôдъ владыки похвальнй грамоты достають?

Скажи братку „Свѣточку“, чи не правду говорила сестриця „Свобода“? Най кождый хто мае уши до слуханя, най слухае.

Дѣдъ „Свѣтъ“: — Ахъ сестрице „Свободо“, кобы я сподѣвавъ ся, що ты мене будешь такъ сповѣдати, то я бы тебе по-за третю межу обôйшовъ. Недаромъ старй люде говорять, що баба и чорта перемогла! Але даруй менѣ, бо не маю часу довше зъ тобою говорити, бо спѣшу на почту, чи знову не прійшло яке рѣшеніе вôдъ синоду. Пращай люба сестрице.

Тетка „Свобода“: — Иди здоровъ, а памятай о тôмъ добре, що хоть ты дѣдъ, то я не зважати буду на тое, а чимъ зможу гатити буду по твоѣй головѣ. — Другимъ разомъ поговоримъ бôльше!

До свиданя.

ИВАНЪ СТРУКЪ.

тіи народнои. Тымъ бôльше мало се мѣсце въ суспôльности галицкôй, де всяка робота спочивае на одиницяхъ, а загалъ знае лишь кричати. Дальше не могла она розвинути своеи дѣяльности во всѣхъ напрямахъ якъ слѣдъ ще й тому, що мусѣла зъуживати богато силъ на борбы та споры зъ другою давнѣйшою партією, що вôдцурала ся свого рôдного и тягнула въ сторону московщины; а зъ другои стороны зъ польонізацією, котра все наступала и нынѣ наступае ворожо на Русинôвъ, А туть якъ разъ зъ заходу дôйшли рускои суспôльности новй течіи, котрыхъ партія народна, живучи середъ такихъ обставинъ, не могла погодити зô своими интересами. Черезъ те наставъ розладъ.

Особливо молодѣжь, що переняла ся новымъ духомъ, стала жити своимъ житемъ осôбно вôдъ старыхъ. Вкôнци дôйшло до того, що утворила ся осôбна партія, що зве ся „Руско-українська партія радикальна“. Якъ кожде людске дѣло, такъ и та молода партія не есть досконалою, однакъ будь що будь треба ей признати, що вже мае за собою заслуги и то не малй.

Однымъ зъ головныхъ прихильникôвъ новыхъ думокъ та представителемъ партіи радикальнои есть писатель и поетъ д-ръ Иванъ Франко.

Тутъ не ходить менѣ о его політичнй погляды, лише о літературну дѣяльнôсть и я ограничую ся на самôй згадцѣ, бо думаю, що вкоротцѣ появить ся осôбна статя, котра познакомить читателѣвъ близше зъ тымъ робôтникомъ. Скажу тôлько, що д-ръ Иванъ Франко мужицкій сынъ, середъ тяжкихъ обставинъ о власныхъ силахъ выйшовъ въ люди; придбавъ собѣ обширну и всесторонну освѣту, такъ що смѣло можна сказати, що перерôсъ о голову свою суспôльнôсть, та вже 20 лѣтъ не выпускаючи пера зъ рукъ невтомимо працюе на поли літературнôмъ во всѣхъ напрямахъ рôвно для вченого та простого. Его творы перекладають ся на чужй мовы якъ: нѣмецку, россійску, польску, мадярску и иншй, а деякй стихи та оповѣданя для народу друковала и наша „Свобода“. —

Кромѣ тыхъ памятокъ торжественно вôдсвяткуе вся Русь якъ що року роковины смерти нашого найбôльшого поета и свѣточа Тараса Шевченка, зъ котрымъ такожь не залишимо читателѣвъ близше познакомити.

* * *

Такй памятки припадають сего року и всѣ они суть для насъ дорогй, хоть не всѣ рôвно потѣшаючй та важнй. Примѣромъ перша памятка есть смутна, друга и третя найважнѣйшй; крôмъ сего трета, вôдродженe народне и знесене панщины мае характеръ бôльше провінціональный и есть дорогою для Галичанъ, бо въ Россіи знесено крѣпацтво доперва р. 1861., а Русины-Украинцѣ до нынѣ живуть пôдъ гнетомъ московского ряду; народъ ныдѣе въ темнотѣ, бо шкôлъ въ рôдной мовѣ цѣлкомъ нема, а уста народнй замкнула московска цензура. Черезъ те святочно вôдсвяткують тй памятки лише Русины въ Галичинѣ и на Буковинѣ, бо Русины угорскй еще спять.

Вы-жь братя въ Америцѣ прочитайте уважно тй памятки, вдумайте ся въ нихъ и розважте добре, що було доброго, а що злого; зле най буде пересторогою для васъ та вашихъ дѣтей, а добре заохотою до дальшои працѣ. Та-жь мы есьмо членами великого народу, котрый мусить колись заняти належне мѣсце мѣжь иншими народами культуры. Що нынѣ оно не такъ се не дивниця. Разъ тому, що нашъ народъ роздробленый. Одна величезна часть народу, бо до 25 міліонôвъ, стогне пôдъ желѣзною рукою бѣлого царя всемогучои Россіи, а мала частина, бо ледво надъ 3 міліоны, яко-тако живе пôдъ панованемъ австрійскимъ. Правда, пôдъ австрійскою конституцією живесь Русинамъ лѣпше, але звѣсно, конституція ще не есть свободою, она дае лишь свободу, зъ котрои мають користь тôлко сильнѣйшй. Тому то нашй сусѣды Поляки, Ромуны и Мадяры, будучи сильнѣйшими, выкористали лѣпше конституцію та зъ ласки еи стали панами надъ Русинами.

Другою причиною лиха мѣжь нами суть сварнѣ и незгоды. Сварили ся князѣ, не було згоды мѣжь старшиною козацкою, сварять ся и нынѣ; навѣть прійшовши до Америки Русинъ не покинувъ того блуду. Русинъ угорскій ненавидить Русина галицкого, Русинъ зъ горлицкого мае себе за щось лѣпшого вôдъ Русина зъ другого повѣту, мешканець Вортного дивить зызомъ на мешканця зъ сусѣдного села, нарештѣ незгода кума чи тамъ свата зъ кумомъ або сватомъ вôдбивае ся на нашôмъ житю. А вже часъ бувъ бы скинути той блудъ! Чи-жь нужда и бѣда ще за мало дала ся въ знаки? Та-жь мы всѣ дѣти одного народу, всѣ мы однаковй робôтники, що чорно працюють на хлѣбъ. Тому яко такй повиннйсьмо въ згодѣ и братскôй любви станути разомъ, утворити крѣпку, руску, робôтничу одиницю, котра могла бы стати до борбы проти вызыску та неправды вспôльно зъ такими одиницями другихъ сильнѣйшихъ народôвъ.

А ну, братя, гей-же вразъ! гей-же вразъ! але не гукнѣмо, лише до працѣ надъ власною долею.

ЦЫГАНЪ ЗЪ ХРОНОМЪ

Бачили очи, що купувати,
ѣжте, хочь повылазьте. Нар. прип.

Ходить цыганъ, ярмаркуе,
Лишь копѣйку мае...
„А що теперь найдешевше?“
Мужика пытае.
— Та хрѣнъ теперь найдешевшій! —
Мужикъ йому каже:
За копѣйку цѣлу вязку
Сѣдуха навяже!
Побѣгъ цыганъ мѣжь сѣдухи,
Купивъ собѣ хрону...
Подививъ ся на ярмарокъ,
Та й пôшовъ до дому...
Иде собѣ дорогою,
Свѣжій хрѣнъ смакуе...
Вертить свердломъ йому въ носѣ,
А слѣзъ не вгамуе...
Втиравъ, втиравъ цыганъ очи,
Далѣ й не втирае...
Сѣвъ пôдъ мостомъ и скрививъ ся,
Ѣсть та примовляе:
„Плачте, плачте, дурнй очи!
Щобъ повылѣзали!...
Бачили-жь вы препоганй,
Що то купували!...“

Ст. Руданьскій.

НОВИНКИ.

Чи буде вôйна?

Після всякои правдоподôбности будемо мати вôйну. Военнй хмары натягають и зъ кождою хвилею стають чимъ разъ чорнѣйшй, що разъ грôзнѣйшй и леда хвиля може розпочатись страшна борба.

Такъ Сполученй Державы якъ й Ишпанія ладять ся до кровавого танцю, котрого наслѣдкомъ буде чимало крови и спустошеня.

Справа дôйшла вже такъ далеко, що вôйна мѣжь Спол. Державами а Ишпаніею наступити мусить, а зъ тою гадкою не таить ся вашингтоньскій рядъ.

Конгресъ ухвалює одноголосно 50 міліонôвъ на оборону краю и выславъ уже до Европы одного зô своихъ знатоковъ, щобъ оглянувъ кораблѣ и закупивъ ихъ для Сполуч. Державъ.

Конгресъ, ухвалюючи такй великй сумы на военнй потребы, хоче тымъ способомъ доказати, що Америка богатый край и готова посвятити дуже богато, щобъ тôлько упокорити Ишпанію.

Та послѣдна ослаблена незгодами въ краю и революціями въ кольоніяхъ побоюєсь чи не упаде въ нерôвнôй борбѣ, однакъ и она ладить ся до вôйны, хоть якъ доносять послѣднй вѣсти жадна держава не хоче ѣй пожичити грошей а властителѣ кораблѣвъ не хочуть дати на „книжку", а кажуть собѣ Ишпаніи платити на руку, бо знають, що Сполуч. Державы заплатять порядно.

Если выбухне вôйна то можна сподѣватись, що Ишпанія програє, тому що теперь она ослаблена, а по друге, що вояки Сполуч. Державъ пôйдуть до битки одушевленй и зъ вѣрою, що боронять своихъ вольностей.

Чудна пошлюбна подорожь.

Въ мѣстѣ Hill City, Tenn. нѣкій Робертсонъ вженивъ ся, та не такъ якъ другй люде, але поправдѣ по американьскй. Повсѣдали они обоє до бальона а коли священникъ выголосивъ послѣдне слово, котрымъ узнавъ, що молода пара є собѣ мужомъ и жѣнкою тогдѣ обоє взнесли ся бальономъ въ гору. Коли вже були зъ 70 метрôвъ понадъ рѣкою надъ котру загнавъ ихъ сильный вѣтеръ, молода злякалась чогось и выскочила зъ коша въ воду. На щастє ѣй нѣчо не сталось, а присутнй на рѣцѣ рыбаки вытягнули еѣ на сушу. Молодый спустивъ ся бальономъ на долину и коли прійшовъ до своеи жены она роздягалась зъ шлюбного перемоченого убраня. По такôй подорожи до неба та по такôй пригодѣ молодята весело настроенй приймали вôдъ знакомыхъ и родины пошлюбнй благожеланя.

Бачнôсть!

На пôврôчнôй конвенціи „Р. Н. Союза" ухвалили урядники товариства велике добродѣйство для тыхъ, що ще не належать до „Союза." Рѣшено такъ, що хто не переступивъ ще 35 року житя може приступити до „Р. Н. Союза" безъ вступного, але тôлько въ мѣсяцю мартѣ. Передъ тымъ и потому буде вымагати ся на ново вступного. Спѣшѣть ся-жь записувати въ тôмъ мѣсяцю мартѣ громадно до „Р. Н. Союза", бо шкода пропустити такои доброи случайности—стати членомъ товариства безъ вступного.

Що страшнѣйше?

Що бôльшимъ ворогомъ людскости, чи вôйна, чи горѣвка? Що пожерає бôльше жертвъ? Коли старый Глядстонъ утверджавъ, що алькоголь бôльше пожерає жертвъ, якъ вôйна, зараза и голодъ, то цѣлькомъ не помылявъ ся. Хто на примѣръ порôвнає страты по сторонѣ нѣмецкôй въ вôйнѣ 1870 року, зъ стратами, якй завдає рôкъ рôчно алькоголь, той переконає ся, що вôсѣмъ разовъ бôльше забиває людей алькоголь, якъ порохъ и кулѣ зъ гарматъ. Страты въ людяхъ выносили тогды 130 тысячь головъ а разомъ зъ инвалідами и ранными 260 тысячь. Людность Нѣмеччины числила тогды 41 міліонôвъ, то значить, що на 160 особъ, одна згинула. Тымчасомъ статистика выказує, що въ Нѣмеччинѣ до пôвтора міліона людей скорочує собѣ житє надмѣрнымъ пяньствомъ, 6-00 осôбъ рôчно зъ пяньства поповняє самоубійство, 30 тысячь сходить зъ розуму, а 150 тысячь по пяному допускає ся всякого злочиньства, за котре мусять передъ судомъ вôдповѣдати. То становить 6 и пôвъ процентъ, або инакше кажучи, що кожда 18-та особа гине вôдъ алькоголю. А хто годенъ счислити тй великаньскй страты матеріяльнй, угрызки родиннй, соблазни, всякого рода мерзости, якй піяньство за собою потягає?

Наслѣдки лихого выхованя молодѣжи.

Поліційнй выказы за рôкъ 1897 достарчають намъ чимало даныхъ, котрй свѣдчать о великôмъ зôпсутю молодѣжи. Въ 100 мѣстахъ истнує 371 зъорганізованыхъ розбôйничихъ бандъ, зложеныхъ зъ самыхъ молодыхъ опришкôвъ. Одни вязницѣ въ Чікаґо помѣстили у себе въ протягу двохъ рокôвъ 3,300 молодыхъ виновникôвъ а въ Бостонѣ 33 процентъ молодыхъ людей вôддаєсь рабункамъ и крадѣжи. Тй данй доказують наглядно, до чого допроваджує молодыхъ людей бракъ працѣ а тымъ самымъ и бракъ выхованя.

— Одни Французы роблять на выставахъ всесвѣтныхъ добрй интереса. Зъ тои то причины загадали они року 1900 устроити въ Парижи всесвѣтну выставу. Ломлять собѣ теперь головы надъ тымъ, щобы то такого придумати, чого еще свѣтъ не бачивъ. Минувшои выставы видумали вежу Ейфля, котра сягає до нечуванои десп высоты, та и до теперь стоить еще въ Парижи. На будучу выставу хочуть построити зô шкла и желѣза на 25 поверхôвъ шестогранну палату, котрабы наоколо своеи оси оберталась. Въ однôй годинѣ оберне ся тая палата наоколо и сидячй въ ней посѣтителѣ не рухаючись зъ мѣсця, побачуть въ около себе цѣлу панораму выставы. Видно зъ того, що Французы стратили вже дуже на фантазіи и помысловости, если ничого мудрѣйшого не здужали выдумати.

— По выкôнченю сибѣрскои желѣзницѣ, що має перебѣгати вздовжь Сибирь, можна буде вôдбути подорожь на около свѣта въ 33 дняхъ. — А се такъ: Зъ Бремы до Петербурга 1½ дня, зъ Петердурга до Владивостока 10 день, зъ Владивостока до Сан. Франциско 10 день, зъ С. Франциско до Ню Йорку 4½ день, зъ Ню Йорку до Бремы 7 день. Разомъ 33 день.

Специяльнôсть 19. столѣтя.

До специяльностей нашого столѣтя треба буде зачислити процесъ, що небавомъ має вôдбутись въ Чікаґо. Чікаґовскій судъ присяжныхъ выдавъ 5. с. м. оскарженє противъ двомъ членамъ комисіи цивільнои службы тому, що предложили на полісменôвъ двохъ людей, котрй мали назрôстъ 5 стôпъ, сѣмъ и три четверти цаля а после установы мають бути высокй 5 стôпъ и 8 цалѣвъ. Отже розходить ся о чверть цаля за котрй члены комисіи вôдповѣдати будуть передъ судомъ.

Вѣсти робôтничй.

— Въ державахъ Пôвнôчнôй Дакотѣ припадає зъ цѣлого населеня на чужинцѣвъ 44 проц. — не уродженыхъ въ Америцѣ, — а єсть мѣжь ними лишь 5 проц. анальфабетôвъ т. є. не знаючихъ нѣ читати нѣ писати; въ Полудневôй Дакотѣ 27 проц. а 4 проц. анальфабетôвъ. Противно въ Полудневôй Каролейнѣ нема навѣть 1 проц. чужинцѣвъ, а єсть тамъ 17 проц. анальфабетôвъ и то мѣжь бѣлыми мешканцями; въ Пôвнôчнôй Каролейнѣ лишь ¼ проценту чужинцѣвъ, а 23 проц. (бѣлыхъ) анальфабетôвъ. Помимо того ухвалено и впроваджено въ житє біль сенатора Льоджа ограничуючій иммиґрацію, щобъ не пускати до Америки европейскихъ робôтниковъ не знаючихъ нѣ читати нѣ писати. Того домагали ся самй американьскй робôтники а забули бѣдолахи, що и мѣжь ними суть анальфабеты, котрй хочуть ѣсти такъ само якъ неписьменный робôтникъ зъ Европы.

— Сполученй майнеры американьскй вôдкинули плянъ Рачфорда, президента уніи, щобъ майнеры складали що мѣсяця по 25 цт. до касы на фондъ веденя страйкôвъ и обороны противъ выдаленя зъ роботы.

— Велика желѣзна фабрична фѣрма Jones & Laughlins въ Пітсбургу побôльшає свои фабрики мѣжь 27 а 28 улицею на полудневôй сторонѣ.

— 1000 робôтниковъ, занятыхъ при копаню каналу мѣжь Utica и Rome, N. Y. застановили були роботу дня 7. марта жадаючи пôдвысшеня платнѣ зъ 12½ на 15 центôвъ за годину працѣ. Контракторы згодились на жадане робôтникôвъ.

— Майнеры державы Иллинойсъ застановили зновъ роботу, бо Big Muddy Coal компанія опираючись на тôмъ, що по принятію платничои скалѣ на вспôльнôй конференціи въ Springfield она не може конкуровати зъ другими компаніями, обнижила своимъ робôтникамъ платню. За нею зробили то само другй компаніи. Міліонеры, капиталисты, то особливый пôдлый рôдъ людей. Въ критичнôй для ихъ кишенѣ хвили нѣбы годять ся на жадане робôтникôвъ, пôдписують ся и прирѣкають всьо зробити, а опосля зновъ обтягають платню. Такъ поступило собѣ богато компаній вôдъ часу, коли скôнчивъ ся великій страйкъ майнерскій. Робôтникъ не лишь о кавалокъ хлѣба, але о саму можнôсть заробити на него, мусить тяжко и вѣчно боротись зъ людскою безсовѣстностію и пôдлотою. Кобы бувъ мудрѣйшій!

— Пôдчасъ майнерского страйку минувшого року вплынуло до касы $17,000 зъ чого выплатилось $10,000 запомоги а $6000 комітетамъ, бесѣдникамъ и т. д.

—Anderson, Ind. 300 робôтникôвъ занятыхъ въ шклярняхъ въ Orestes застрайковало, бо компанія дала роботу одному робôтникови не належачому до уніи.

— New Castle, Delaw. По чотыромѣсячнôмъ застою въ фабрицѣ Delaware Iron Works роспочало робити 500 робôтникôвъ, находившихъ ся до теперь въ крайнôмъ положеню, въ минувшій понедѣлокъ.

— Chicago, Ill. Всѣ кравцѣ, выробляючй дамскй убраня, застрайковали, позаякъ вôдмовлено має жаданю, щобъ запровадити осмогодинный день працѣ. Если кравцѣ того самого заводу зъ инишихъ мѣстъ не будуть пхати ся на той часъ до Чікаґо, то ихъ побѣда певна.

— Страйкъ робôтникôвъ по фабрикахъ бавовняныхъ выробôвъ въ всхôдныхъ державахъ, можна сказати, вже скôнченый, хотяй по декотрыхъ мѣстахъ страйкеры ще тримають ся. Въ Ню Бедфордъ повернули всѣ робôтники до роботы за зниженою платнею на теперь пôдъ тымъ условіемъ, що фабриканты цофнуть приняту ними знижку, если „станъ бізнесу на то позволить." Въ Taunton, Mass. 1000 ткачѣвъ вернуло також до роботы.

— Cleveland, O. Два мѣсяцѣ вели тяжку борбу робôтники, занятй въ globe ярдахъ роботами будовы кораблѣвъ и безусловно мусѣли пôддатись компаніи. Черезъ се ослабилась значно ихъ унія.

Де-що цѣкавого.

— Свобода не єсть средствомъ до цѣли, лишь сама єсть цѣлею и метою. Проте щобы еѣ забезпечити и розширити повинно бути великою цѣлею всѣхъ суспôльныхъ и политичныхъ урядженъ.

— Тѣло и духъ суть природными дарами божими, за котрыхъ удержанє въ добрôмъ станѣ есьмо отвѣчальнй.

— Реформы, якй бы они собѣ були — нѣколи не выйшли вôдъ клясы пануючои.

— Правдивый поступъ не можливый въ жаднôмъ краю и народѣ, котрого народнй масы не мають достаточно що ѣсти.

— Деякй люде суть якъ зôпсутй зубы; чимъ порожнѣйшй, тымъ бôльше дають ся въ знаки.

— Найтяжше працюють богачѣ, капиталисты, бо складають великй капиталы зъ центôвъ чорно-горюючихъ робôтникôвъ. Ту роботу называють они народною господаркою.

— Оденъ гандляръ футрами выставивъ вывѣску, що продає по зниженыхъ цѣнахъ. Мѣжь иншими плащь пôдбитый соболями за $75-00, — зарукавокъ $75 и т. д. Хорошо знижено! Тажь бѣдный робôтникъ мусить округло 20 лѣтъ працювати а черезъ цѣле житє зъ голоду примирати нѣмъ бы потрафивъ зложити суму $7500, яку дама высшого свѣта выкине на плащь, въ котрый вбере ся два разы до року. Се дає богато до думаня.

СМѢХЪ И ПРАВДА.

РѢШУЧЕ ЗАПЕРЕЧЕНЕ.

А.: — Куме, може бысьмо вступили до тои коршмы? тамъ грає дѣтяча музыка.

Б.: О, о! нѣколи! наслухаю ся досыть тои музыки въ дома.

ВЪ РЕСТАВРАЦІИ.

Гôсть: — Пане господарь, въ пивѣ втопила ся муха.

Господарь: — Але-жь мôй пане, до кождои пиклянки пива я не годенъ спускати човно ратункове.

ДОБРА ВЫМÔВКА.

Грицъ: — Но, куме заплатѣть!

Петро: — Та чому-жь я маю все платити?

Грицъ: — Бо, знаєте, мôй пуляресъ зô старости такій драптивый, що встыдаю ся выймати.

СКАРГА.

Тато до сына: — Ивасю, що ты хочешь?

Ивась: — Мама мене выбали и сказали, що я до нѣчого.

Тато: — То мама сказали добре.

Ивась: — Ще сказали, що я такій лайдакъ, якъ тато.

ОЗНАЧЕНЕ.

А.: — Що значить по новомодному жити?

Б.: — Узнати щось за добре, красне и правдиве, а опôсля противно робити.

ВЪ СУДѢ ПРИ СТЯГАНЮ ПРОТОКУЛУ.

„Кôлько панѣ мають лѣтъ?"

„Трийцять."

„Такъ? — Тажь передъ чотырма роками вы говорили то само."

„Пане судія! Не належу до тыхъ, що сего дня говорять такъ, а завтра инакше!"

ГДЕ ЄСТЬ Федоръ Немирскій, котрый поѣхавъ передъ двома роками до Альберты на фарму — и Павло Стасишинъ, котрый передъ рокомъ поѣхавъ на фарму до Канады? — Прошу подати докладный адресъ про нихъ:

Іоанови Данильчукъ,
P. O. Gonor, Manitoba — Canada.

Хто хоче читати правдиво хлопску газету та довѣдатись якъ тамъ братя въ краю борють ся зъ своими ворогами, нехай запише собѣ газету:

„ГРОМАДСКІЙ ГОЛОСЪ".

Коштує $1.50 на рôкъ.
* Платити треба наперѣдъ. *
Замовляти можна черезъ редакцію „Свободы".

Яка сила въ письменствѣ.

Широкій, великій Божій свѣтъ. И кôнця ему не мае. Глянешь по Божому свѣту, и якого тôлько чуда--дива не побачишь, чого тôлько не почуешь вôдъ розумныхъ людей, що въ усякихъ бувальцяхъ бували. Слухаешь и не наслухаешь ся. Оно и цѣкаво знати, що и якъ де робить ся, та и не безъ корысти: усяка наука, якъ кажуть, у лѣсъ не веде. Хто бôльше бачивъ, бôльше знае, той и розумнѣйшій вôдъ другихъ, тому и живеть ся якось красше; не даромъ сказано, що знайко бѣжить, а незнайко лежить, що у невмѣлого руки болять. Отъ и навчають ся люде усякому добру, одинъ вôдъ другого набирають ся розуму, розмовляючи зъ бувалыми людьми, котрй певно розумнѣйшй вôдъ недосвѣдченыхъ.

Однакъ такимъ ладомъ — одною тôлько мовою люде не дуже то хутко навчились бы усякому добру: люде живуть по усѣхъ усюдахъ, — кождому и не роскажешь, що знаешь; померъ розумный чоловѣкъ — и забулось его розумне, пожиточне слово, бо слово — вѣтеръ, — вылетѣло — не пôймаешь! Не разъ и не два черезъ се приходилось людямъ выгадувати тежь саме у друге або й въ трете. Безъ письменства людямъ не дуже то добре жило ся. Перше усього жили они, якъ тй звѣрѣ; вешталось по лѣсахъ, ночували по печерахъ, ѣли корѣня та мясо дикого звѣря, не знали нѣ добра, нѣ зла, навѣть самого Бога; черезъ довгу годину тôлько понавчались они якъ небудь сѣяти и орати, якъ будувати хаты та села и усе таке, та и опôсля ще довго не знали, якъ що до ладу зробити. Такъ було, ажь поки не выгадали знакôвъ, щобъ зъ помочію ихъ выкладати на папери те, що говорить ся. Полегшало тогды людямъ, не треба вже було имъ выгадувати тежь саме дрѣчи, — они тôлько переймали зъ написаного, якъ що красше робити, та вôдъ себе дещо додавали. Зъ помочію письменства люде дожили до красшихъ порядкôвъ. Та не такъ се скоро зробилось якъ роскажусть ся. Давно ще люде дознали ся, яка велика сила въ письменствѣ, та не знали тôлько, якъ се дѣло до ладу зробити. Довго они не вмѣли выгадати дотепныхъ до писаня знакôвъ; далѣ и ихъ выгадали — та паперу не знали; дôзнали ся знову, якъ паперъ робити, та то бѣда, що кожду книжку треба окремо переписувати, — черезъ се ихъ дуже мало було, се-бъ то книжокъ, такъ що не каждый мôгъ корыстуватись ними. Чимало тысячь рокôвъ минуло, ажь поки оденъ нѣмецъ Гуттенбергъ, пятьсотъ рокôвъ назадъ, дôйшовъ способа вôдъ разу друковати по цѣлôй тысячѣ або и бôльше книжокъ. Пôсля того тôлько они зовсѣмъ подешевѣли, и зъ того часу побôльшало освѣченыхъ и до всякого дѣла дотепныхъ людей. Черезъ се стало легше жити на свѣтѣ. Теперь безъ книжки нѣякъ и не обôйдешь ся и ихъ таку суму надруковано, що якъ бы чоловѣкъ читавъ по тысячѣ або и бôльше книжокъ у день, то и за цѣлый вѣкъ свой не прочитавъ бы навѣть и малои частины усѣхъ.

И про що тôлько не пишуть у рôжныхъ книжкахъ! И про житя святыхъ угоднѣкôвъ Божихъ и про вѣру Христіяньску и про те, де якй бувають люде и яка у нихъ вѣра, яка мова, якй у нихъ звычаѣ и якъ що робить ся, якъ сѣють та орють по рôжныхъ сторонахъ, де вôйна, а де нѣ, якй бувають законы, якй повинности треба вôдбувати чоловѣкови; усе знайде письменный чоловѣкъ у книжцѣ и про звѣрѣвъ та про всяку чудовину та старовину прочитае зъ неи и усе не безъ корысти, бо голова хочь и не торба, все-жь кажуть, що знайде, то й сховае — може коли здасть ся.

Добре теперь роблять люде, що будують школы та посылають туды своихъ дѣтокъ вчити ся. Ученому свѣтъ, а невченому тьма. Письменный чоловѣкъ стане у пригодѣ не тôлько собѣ, а й цѣлôй громадѣ. Не даремне колись, ще за панщины, простый селянинъ, крепакъ Тарасъ Шевченко, вѣдомый усѣмъ освѣченнымъ, писавъ:

„Учите ся, браты мои,
Думайте, читайте,
И чужому навчайте ся
Й свого не цурайтесь.“

J. LIACHOWICZ

(І. Ляховичь)
425 Shamokin st.
ШАМОКИНЪ, ПА.

Польско-литевскій зегармістръ и ювілеръ

Всяки направы зегаркôвъ выконуе точно, таньо и въ короткôмъ часѣ и за направу гварантуе. — Мае на складѣ великій выбôръ зигаркôвъ золотыхъ и срѣбныхъ по дешевой цѣнѣ, и за доброту кождого зигарка гварантуе.

Обручки слюбни, якъ хто купуе дôстае въ подарунку гарный будзѣкъ.

Стѣнни зеґары дае на выплатъ.

РЕСТАВРАЦІЯ и КАВЯРНЯ.

TROMETTER'S
(Тромейтеръ)
Cor. Rock & Sunbury str.
SHAMOKIN, PA.
напротивъ National Bank.

Снѣданя, Обѣды, Вечери.

Въ кождôмъ часѣ можна дôстати такъ горячй якъ и зимнй перекуски. Потравы прилагодженй на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга пильна и солідна.

Особнй покоѣ для родинъ. — Найлучшй вина, пива, лікеры, віски и всѣ можливй напитки. Цѣна дуже мала.

Препоручае ся всѣмъ сю реставрацію, а передовсѣмъ приѣзднымъ.

Пишучій сей адвертайсментъ ручить за Тромейтера.

JOHN GLOWA

Иванъ Глова.
(POSTMASTER)
Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякй потрѣбнй рѣчи до житя, якъ также убраня майнерскй и звычайнй можна купити.

Посылае также грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, таньо и беспечно

Продае шіфкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного председателя „Союза“.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ

Russian Mercantile Co. Ld.
— ВЪ —
Shamokin, Pa.
327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново урядженый. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 показуе, що може компанічна робота. — Всѣ розумнй Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $2000.

Заряджае нимъ:

Теодоръ Федько

Dr. F. J. Meek

Д-ръ. МИКОЛАЙЧИКЪ
Cor. Shamokin and Chesnut str.

Одинокій лѣкарь, славянинъ на цѣле мѣсто. Лѣчить всякй хоробы совѣстно и въ короткôмъ часѣ. Особливо незрôвнаный лѣкарь въ справахъ положничихъ.. Говорить по англійски, по руски и по польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора, нашимъ Русинамъ.

William D. Chmilewski,

231 E. Centre str.
SHENANDOAH, PA.

Панове сальоністы зъ Шенадоръ и всѣ, що хочете набути для себе віски, пива темперу въ бôльшôй скôлькости; зайдѣть до В. Хмѣльовского и замовляйте напитки у него. — Най не заробляють зъ васъ чужй, дайте заробити свому, божь Хмѣльовскій честный и справедливый чоловѣкъ — „Свободу“ пренумеруе.

Купуйте у него!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ШТОРЪ

въ
ОЛИФАНТѢ ПА
ГЕОРГІЯ ХИЛЯКА
Звѣстного руского патріоты.

Есть се найлучше заосмотреный зô всѣхъ шторôвъ во всѣ потрѣбнй товары и всякого рода по якъ найтаньшôй цѣнѣ.

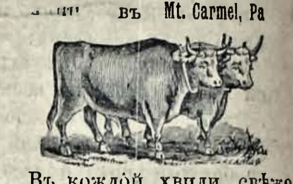
Кождый тамошный Русинъ уважаючи себе правдивымъ и щирымъ патріотомъ, най спѣшить до свого руского штору. Особенно нашй ґаздынѣ най йдуть громадно!

На що Юськôвъ, Шмулѣвъ спомагати? Идѣть до свого.

Однокa руска бучерня на цѣле мѣсто на Second str. напротивъ друкарнѣ „Свободы“

Ю. Щипчика и Г. Трохановского.

въ Mt. Carmel, Pa

Въ кождôй хвили свѣже мясо всякого рода. Й волове и теляче и вепрове. Ану газдынѣ не волочѣть ся по чужихъ — маете своихъ!

Lehigh Valley R.R.

In Effect February 20, 1898.

Пасажерски трены зъ Mt. Carmel до Buffalo, Scranton, Elmira, Wilkes Barre, White Haven, Hazleton, Mauch Chunk, Allentown, Bethlehem о год. 9:30 до полудня; а 12:18 и 4:38 по полудни.

До Philadelphi-и и New York-у о год. 7:23 до полудня и 12:18, 4:38 по полуд.

До Centralia, Shenandoah, Mahanoy City, Pottsville, Hazleton и до всѣхъ стацій въ околицяхъ вуглевыхъ о год. 7:23, 9:30 до полуд. и 12:18, 4:38 по полудни.

ДоShamokin о год. 7:30, 11:22 до полуд; а 2:20, 4:38 и 10:00 по полудни.

Експресови трены до Philadelphi-и и New York-у о год. 7:23 до полудня; 12:18 и 4:38 по полудни.

Недѣльни трены до: Philadelphi-и New York-у и до всѣхъ стацій межи тыми мѣстами о год. 9:00 до полудня.

До Pottsville, Hazleton, Wilkes-Barre и до всѣхъ стацій въ околицяхъ вуглевыхъ о год. 9:00 до полуд. и 5:55 по полудни.

CHAS. S. LEE,
Genl. Pass. Agent,
R. H. WILBUR, General Supt.

УВАГА: Хто хоче ѣхати на Весты, най купить собѣ тікетъ на лигайску желѣзницю, бо найтуньша и найвыгôднѣйша. По близши информаціи удавайте ся до:

J. BEN. GOULD,
Agent L. V. R. R. Mt. Carmel, Pa.

Гавріилъ Малнякъ

Гуртовный складъ
(Wholsale)
20 Market st.
SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки (whiskey) и лѣкеры найлѣпшого ґатунку

Братя! замовляйте у свого!

LAUER BREWING CO.

въ READING, PA

ЗАЛОЖЕНЫЙ 1866 року. — Вырабляе 25.000 бочокъ мѣсячно.

Пиво одного зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Pennsylvenia „LAUER BREWING CO.“ есть вôльне вôдъ всякихъ примѣшокъ, и для того есть найздоровшимъ. Завсѣгды однои и тои самои доброты и пріемного смаку и есть споряджане пôдъ зарядомъ одного зъ найздôбнѣйшихъ и досвѣдченыхъ пивоварôвъ.

Вырабляе въ найлѣпшôмъ ґатунку Porter and Lager Beer, Stock Ale, Old Brown Stout and Porter in Vaults.

Сальонѣсты и приватнй родины повиннй замавляти пиво лишень въ броварѣ:

LAUER BREWING CO.
READING, PA.

J. B. Zimmerman

Читайте и уважайте.

Стань и огляни всѣ возы для бучерôвъ, гросерникôвъ, голсельникôвъ (до розвоженя пива) и розличнй другй, робленй зъ найлѣпшого матеріялу и найлѣпшои роботы.

Головне ковальство

Спеціяльно выробляють ся желѣзнй плоты, и обгородженя надгробникôвъ.

J. B. Zimmerman
Cor. Independence and Market str.
SHAMOKIN, PA.

Юліянъ Копыстяньскій

(JULIAN KOPYSCIANSKI)
420 W. Pine st.
ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный сальонъ рускій. — Найлучшй напитки можна ту дôстати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого ґатунку, горѣвки доскональй, цигара дуже добрй.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

Dr. S. Blumberg,

1707 Carson str.
PITTSBURG, PA.

Кождый то знае, що въ Америцѣ шукають за такимъ докторомъ, котрый покôнчивъ свои науки въ старôмъ краю. Д-ръ Блюмбергъ вывчивъ ся за лѣкаря на университетѣ въ Варшавѣ, а зложивши испытъ державный въ Филядельфіи осѣвъ въ Питсбургу. Дуже добрый докторъ. Розмовити ся можна по руски, англійски, нѣмецки и польски. — Якъ хорый зайде до него, заразъ выздоровѣе!

O. Murdza & Bro's

46. Second st.
MT. CARMEL, PA.
О. МУРДЗА и БРАТЪ.

Сторъ заосмотреный въ найлѣпшй товары, спроваджованй впростъ зъ найпершихъ складôвъ. — Майже всѣхъ Русинôвъ въ Mt. Carmel заосмотрюе въ живности. Продае такожь одяга майнерскй и посылае грошѣ до старого краю таньо, точно, скоро и беспечно.

Свôй до свого — а до чужого не пхай ся. Жидôвъ оминайте зъ далека!

J. BOBKOWSKI

ПРЕДПРІЕМЦЯ ПОХОРОНÔВЪ.

Выназмае такожь керичи на похороны, хрестины и весѣля по дуже низкихъ цѣнахъ.

300
PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA.

Удавайте ся въ потребѣ до него.

THOMAS A. ULIACKAS & JOSEPH RAYTKIEWICZ

436 Cherry str.
SHENANDOAH PA.

Гей темперансы, читайте. Хто зъ васъ хоче дôстати доброго темперу и вайсъ бір-у въ бутелькахъ най зайде до гуртовного складу Т. Улячка и п. Райткевича а певно не пожалуе.

Ану попробуйте!

ЛИШЬ ОДЕНЪ РУСКІЙ БУЧЕРЪ НА ЦѢЛЕ МѢСТО

Бенедикъ Талнашъ
напротивъ рускои плебаніи
въ Шамокінъ, Па.

Братя Русины! У Бенедика дôстанете все свѣже и здорове мясо. Хвалити его бучернѣ не потребуемо, бо добре само ся хвалить. — Скажемо лишь, що правдивый Русинъ и патріота не буде иншого мяса ѣсти лишь зъ рускои бучернѣ.

Продажа рускихъ книжокъ

— и —

бібліотека.

Хочете купити собѣ книжку, яку лишь загадаете, або записати собѣ газету зô старого краю, пишѣть на адресу:

A. Wasserman,

91 Clinton str.
NEW YORK, CITY.

У него можна дôстати розмаити словари и пôдручники до науки англицкого языка и фотографіи славныхъ людей. — Вôнъ такожь оправляе книжки дуже таньо и добре.

Steam Laundry.

Маете сорочки, ковнѣрики, маншеты и другй рѣчи до праня, то занесѣть до Mt. Carmel Steam Laundry. Вôдъ сорочки 10 цнт., вôдъ ковнѣрика 2 цнт., вôдъ маншетôвъ 4. цнт.— Офѣсъ той есть за Righeter's--овымъ шторомъ зъ-заду.

Если хто потребуе конѣ и керичи на весѣля або похороны може дôстати по дуже низькôй цѣнѣ у:

Robertsons Livery
West 2-nd Str.
MT. CARMEL, PA.

T. TALPASZ

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЬ
РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— И —
ГОТЕЛЬНИЧІЙ.
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.

Недалеко рускои плебаніи.

Добрый вечеръ друже мôй!
— Добрый вечеръ, свате!
А куда такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!

* * *

Що за Талпашь? Звôдки вôнъ?
— Та-жь краянъ нашь милый
— У него всѣ Русины
— Пôдкрѣпляють силы!...

* * *

— Що за брындза й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугуе якъ братамъ!
— Таньо надзвычайно!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ

Д. Геревчака. и Ф. Михальского.

въ Jersey City, N. J.
38 Green Str.

Кождый Русинъ идучій зъ краю, чи до краю, або маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи околици, повиненъ вступити до того готелю, бо:

Тутъ дôстане найздоровшй и найтаншй напитки всякого рода.

Дôстане нôчлѣгъ таный, чистенькій и безпечный.

Понеже зъ того готелю лишь пару крокôвъ до пенсильваніиского, лігайского и центральского діпа, а также діпа, звôдки стрѣткары розходять ся по цѣлôмъ мѣстѣ и околици, якъ Newark, Bayonne и т. д.

Феры до Ню Йорку и Бруклина также пôдъ носомъ.

Въ тôмъ готелю порадять вамъ безплатно, де тану шіфкарту купити, а если не знаете, то запровадять васъ охотно на діпо, або на шифу, та взагалѣ дадуть всяку добру раду.

Въ готелю тôмъ е такожь прекрасна галя на мітинґи, забавы и весѣля.

Dr. John Szlupas

421 Penn. Ave.
SCRANTON, PA.

Знаменитый лѣкарь. Довголѣтна практика дала ему способнôсть стати добрымъ лѣкаремъ. Лѣчить успѣшно всякого рода хоробы. Мае также свою власну аптику, въ котрôй выробляють ся дуже добри и помôчни лѣкарства.

Розмовить ся по руски, литевски, по польски и по англійски. — На цѣлôй околици знають добре Шлюпаса!

СВОЙ ДО СВОГО!

Єфремъ Лучковецъ.
E. INDEPENDENCE near VINE STR.
въ Шамокінъ, Па.
— РУСКІЙ ГОТЕЛЬ. —

Чистенькій тамъ готель зô всякими выгодами. Пиво, вино, віска, темперъ и другй напоѣ все свѣжй и найлѣпшого ґатунку. Услуга чемна и солідна. Склянки великй и малй пôсля вподобы.

Люде! Вже часъ покинути чужихъ, а пора вже себе самыхъ пôдпомагати.

Руска бучерня.

— RUSSIAN MEAT MARKET —
OLYPHANT, PA.
КУЗЬМЫ СВАЛЫ.

Гей рускй господинѣ, чи не перестанете вы вже разъ купувати у чужихъ? Та по що тягати ся за чужими, коли у свого Русина такъ само всего дôстати можна. А отъ погляньте! Тажь въ Олифантѣ есть вашь рускій бучеръ Кузьма Свала. Мае вôнъ свѣже, добре, тане мясо всякого рода. Розвозить въ часъ и пунктуально. Ану-жь зайдѣть до него и попробуйте вôдъ него куповати мясо, а певно не пожалуете!

Учѣте ся, браты мои!
Думайте читайте,
И чужому научайтесь,
И свого не цурайтесь!
Т. Шевченко.

Всюды нѣвечить ся правда,
Всюды пануе брехня,
Въ вашихъ лишь серцяхъ, о братя,
Най не повстане вона!
Ив. Франко.